616m2
Д 40

აფსნჷ ასსრ ჟილარკომისსარიატ ꞌაგუაგზიარახძჩარა უს
იატჲუ ატროპიკატი ჩჷმაზარაქუა რინსტიტუტ

დ-რ პ. ს. ჯაფარიძე

ამალიარია ჰარა იჰალოუპ

ახუზატიი ათჷურა

აყუა — აფსნჷტიი აჰიჷნთქარრატი შიყუთჷუჷრთა — 1939

1. ამალიარია—ჰარა იჰალტუპ!

ართ შიახდ იზმაჰაცდა ამალიარია აძბახუ? მამზარგდე იჩმაზავჷმხაცდა, უი აჩჷმაზარა ზნჷმკუა-ჳენტიჷმკუა იშიჷხდხდაზარგდე ყალაპ! ნასგდე იჟიბახდაზარ აკუხაპ ამალიარია იღუღუანე უაჳე იანიხდლაკდ შჯაყა მჷცხუ დარგუაყჯუა!

მალიარიალა იჩმაზავუ.

მალიარიალა აუაა რაციაჳნჷ იჩმაზავხოიტ, ეიჰარაკ მჷცხუ იარგუაყჯუა აშჯკოლ თალარეი აშჯკოლ თალარაჭჯენძატიი აქურა იაწანაკჷზ ახუჭქუა როუპ.

ჰარა იაადრუეიტ ამალიარია ჰშჯაქუფაშჯა. ამალიარია ჰარა ჰაიააიტ გაგრა, ფსჷრძხა, მჷსრა, აყუა უჰია აუაა ახდნხო აკრრ ჯარა.

ამალიარია არძრაზჷ ახუჭქუა აკრრ რჷლშჯოიტ; ახა აბრი აუს ამჳაფგარაზჷ შიართ ახუჭქუა იბზიანჷ იშიწაროუპ ამალიარია უაზწო ზაკუუ. იჟიდრუაზაროუპ უიალა აუაჳე დშჯჩმაზაჳხო, დშჯარგუაყჯუა, იზჷხდუა იყნჷტი დაჩჯაძიჷ იახდ იშჯიასუა, ნასგდე იარა ზჷნძაკ აწჷხუა ფწიარაზჷ ქუფაშას იათახჷუ.

2. მალიარიალა იჩმაზავუ იჯშანფშშჭლარა.

მალიარიალა იჩმაზავუ აუავჭ იარაზნაკ დუდჭრ-უეიტ: იჯშნფშშჭლარა ცოჭშჯუპ, იხათაგდჭ დაბაანგ, იგნჭ, იმგუა დუნჭ დყალოიტ. აბრი ეიფშშ აჩმაზავჭ ესჭშშჯა, მა მჭშჯკჭ-ვჭშშ ბჟახ ზნჭ დარჭხდთშუეიტ; ესა-აირა იმჩ კუადახოიტ. აბას იყოუ აჩმაზავჭ დუმხუ-შიტოჭრ დჭფსჭრგდჭ ყალოიტ.

3. იზჭხჯშიაასუაზეი აბრი აჩმაზარა?

არი აჩმაზარა ზჭხჯჭიაასუა ჯჯკჭკ ჭყოუპ: ზჭნძაკ ისსანჭ ფსჭზხოუ ხუარშჯ ჟილაშია შოუკჭ. ურთ, აწარა

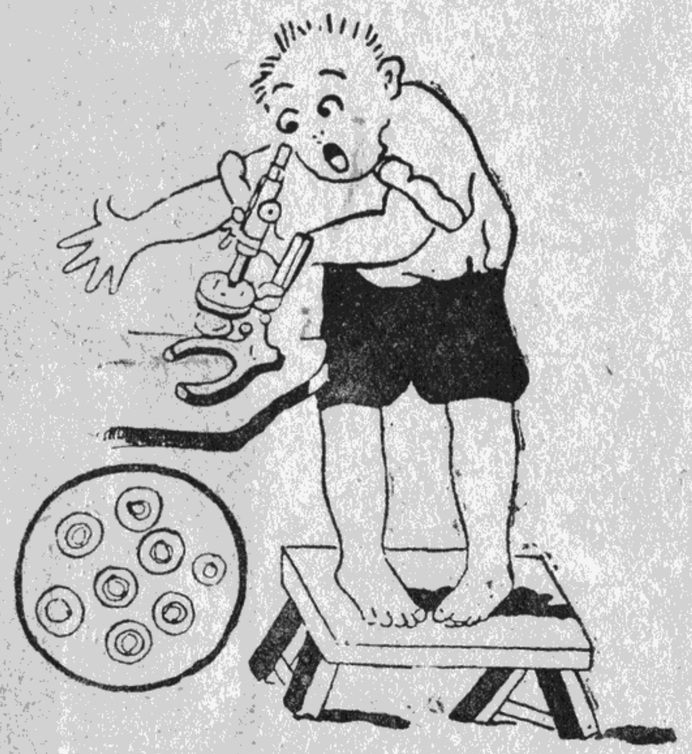

ამალიარიატი ჯჯკჭ აზჭრჰაგა მათიახუ ალა (მიკროსკოპლა).

დუ ზმოუ ირჭხდძრტიიტ აპლაზმოდიაქუა, მა ამა-ლიარია პარაზიტქუა ჰია.

ართ აპლაზმოდიაქუა უავჭ იშა იალოუპ, უა იჯჭი-ოიტ, აჩმაზავჭ იშა ფხასთარტიუეიტ. აწარა დუ ზმოუ ირხუციტ არდუგა (ზჭრჰაგა) პრიბორკ, მიკროსკოპ

ჰია იზჭშთოუ; უი აუავჭ ლალა იიმბოგდჭ ზქდჭნტი აზჭრჰანჭ, ირდუნჭ ინარბოიტ.

არი ამიკროსკოპ ალა აჩმაზავ იშა იალოუ აპლაზ-მოდიაქუა ააბარ ჰალშჯოიტ.

4. აუავჭ ამალიარია შჯიხდუა.

ახუჭქუა! შიჭუა აფხჭნ აკუბრჭ ზმჭცჰაცკუა იყადა? იზდჭრუადა, ეგდჭარაანგდჭ აკუბრჭ შიშალა იშიჭრჩახდა-ზარ ყალაპ! იაჰჰიაპ უაქიჭ, ამალიარიალა იჩმაზაჭუ აკუბრჭ იცჰან ილნაციციააიტ აშა; უი აჩმაზავ იშა იალოუპ ამალიარია ჯჯკჭ—პლაზმოდიაქუა, ართ აპლა-ზმოდიაქუა აშა იაცნჭ აქდამსა ითალოიტ; არაყა

აკუბრჭ იცჰაუეიტ იციოუ.

აკუბრჭ აქდამსაჯჯ აპლაზმოდიაქუა ჯჯიოიტ იარა უბას აშშჭჰია აუატალაქუა რახდ იიასუეიტ.

უაქიჭ, ახუჭქუა, აბას იყოუ აკუბრჭ ზგუ გზიოუ აუავჭ იცჰარ, იშა ანილნაციციააუა ააძთაზჭ, ამალია-რია ჯჯკჭ ზლოუ აქციალა იცია-იქჭ უი აჩმაზარა ალანაგალოიტ; აბასალა აუავჭ ამალიარია ინარხდუეიტ.

5. ამალიარია ზერჩშიო—აკუბრქუა რაბაშრა.

აბასალა ამალიარია ეითაზგო, აბასყაკგდე აუაა რგუამწრაქუა ზხაროუ აკუბროუპ; უბრი აყნჭტი აკუბრქუა ჰრაბაშროუპ, შიართ ახუჭქუაგდე ჰშიეფხდოიტ აკუბრქუა რნერწიარაზე; ახა უბრი აზე შიართ იჟიდერუაზაროუპ, აკუბრქუა ირებზაზაშოუ, ჭთიაშას ირემოუ.

6. აკუბრე აბზაზაშეი აჭშიაშეი.

აკუბრე აკუტალდ სსაქუა, ხეფხდაძარალა აბას 200 რყენძა აძთატიარსთაქუეი, აძმახქუეი, აჟთრაქუეი, აძე ზთოუ აუალერქუეი რჭთე იხნაწოიტ (აძეშვას ურთ აკუტალდქუა ამშთჭნ ახდ იაგოიტ, უაყა ეგდთახოიტ); 2—4 მშთ რელა აკუტალდქუა ირელწუეიტ, ალახე ხუჭქუა რეფშთრა ზმოუ, ფსე ზხოუ ახუარშთ ხუჭქუა; ართ ახუარშთ ხუჭქუა ლასსე ირეზჰაუეიტ, 3—4 მჩებჟა რელა იკუბრხოიტ.

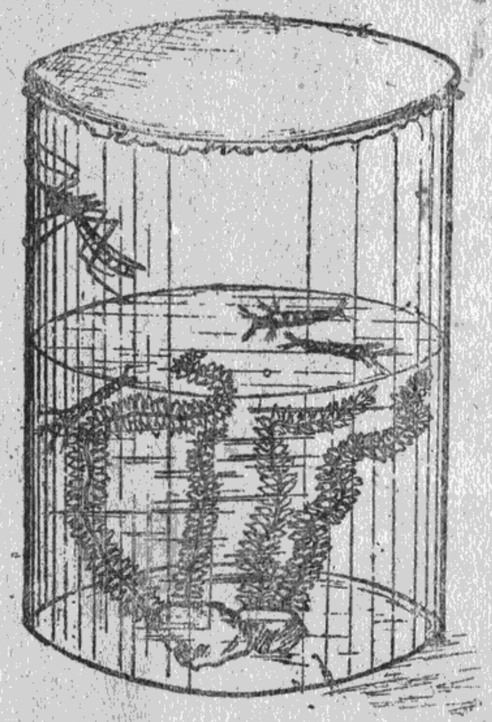

აპიონერ აბანკაჭთ ირჭთიეიტ აკუბრქუა.

ააფენი, აფხენი რეკნუწყა კუბრეკ 3—4 რყენძა აკუტალდქუა რეხწარა ალშთოიტ, აბრი აამთაზე იაგდხნახთუეიტ მილლიონკ აყენძა.

აბრი აბასოუპ ჰია აილკაარაზე—ახუარშთ ხუჭქუა ჰეერჰეერუა იზთოუ აბანკა მა აწიცა, აძე თათიანე ამარლიალა იხვანე ირეშკლაფშთტიუპ. ფეთკ ანააწლაკდ აბანკაჭთ (აწიცაჭთ) აკუბრქუა ამწიეჟიევა რემანე იცეერწუეიტ.

აძნ აკუბრქუა რებჟთეიჰარაკ ნწოიტ; ახა ზენძაკ რეშთა-მთა მძერც აკუბრქუა რეიწარაკ აფშთა ახდმნეიუა ჯარა ხებრაკ აჭთ რჩთერწიახთეუიტ, აძნ იღწსუეიტ.

ააფენრაზე, იზღეწსზ აკუბრქუა ააიგუა-სიგუა აძთატიართაქუა იყოუ რჭთე აკუტალდქუა ხერწოიტ.

7. აკუბრე ფატიეს იამოუზეი?

აკუბრე ფატიეს იამოუპ აუააი არახუი რშა, უბრი აზოუპ ზნეზაწიეკ ამწიეჟიევაქუა შთაანახუალაკდ აუაა ახდეკნოუ აკნქუა რახდ იფერნე იზცო, ხეხდ იშთსჰიაზ ეიფშთ ამალიარია აძიე იყნჭტი დაჩთაძიე იახდ იიანაგოიტ.

8. აკუბრე ხუარშთჭუა რაჭუფაშა.

რაფხდაძა ცქდა იგუათატიუპ უზთატიოუ აშთთეი (აგუარეი) ააიგუა-სიგუა იადუ ადგდელქუეი, ჯარაკერ აძთატიარსთაქუეი აძე ზთოუ აჟთრაქუეი ცყაზარ ჰია.

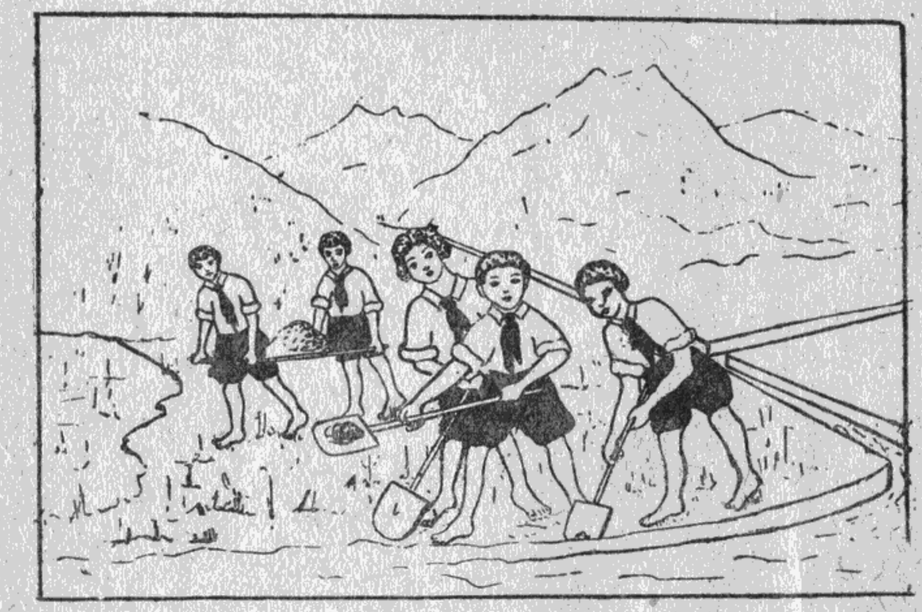

აპიონერცია იდრეცქდოიტ აჟთრაქუა.

ურთ ცყაზარ იფსახემკუა აძთატიართაქუა ნშიოლა ითერთიაატიუპ; აჟთრაქუა ეიმაჰანე იყოუ თრეცქდაატიუპ, აძცართა აიოურატიე იყაწატიუპ.

აბართქუა რეშთახდ აკუბრე აკუტალდ ხწართა აიოუძოშ. ართ აძთატიართაქუა ნშიოლა რთერთიაარა უადაკზარ, აჟთრაქუა რთრეცქდაარა ციეგდაზარ, უბასყან ხემფადა აგაზ ხთიალატიუპ.

9. აფსცძ ხუჭც გამბუზია აკუბრც ხუარშჭქუა ნნარწიოიტ.

ახუარშჭქუა რაქუფარაჭჷც დაარა აკცრ იჰახუოიტ გამბუზია ჰია იზცშთოუ აფსცძ ხუჭქუა. დურცლა აგამ-ბუზია ჰნაციკდცს აწკდცს ეიჰამ, ახა უი აძთაჩქუა რჭჷც შიკცლა ახუარშჭქუა აჶოიტ.

აბრი აბასყაკ იხუართოუ აფსცძ ხუჭც 1925 შჷცქუ-საზც იტალიია აჰიცნთქარრა აყნცტი იაჰზააიგჷეიტ ადოკ-ტორ კ. რ. რუხაძე.

უაჟიც არი აფსცძ ხუჭ გამბუზიალა ითიუპ აფსნც-ტიი აძმახ დუქუა ზეგდც.

აძთატიაქუა ირჴცითიალოიტ აგაზ.

ზეგდც რეიჰა ურთ ირაციანც ირთოუპ გალტიი, პიცუნდატიი, პილენკოვტიი აძმახქუა. უბრი აყნცტი აბართ არაიონქუა რჭჷც ამალიარიალა იჩმაზავხო ეიჰა იმაჭხოიტ.

აბრი აყნცტი არი აფსცძ აძთაჩქუა ზეგდც რჭჷც: აძმახქუა, აძთატიართაქუა, აბაკქუა, აცისტერნაქუა უჰია უბას ეგდცრთგდც რჭჷც იოუშთტიუპ; აბრი აზც

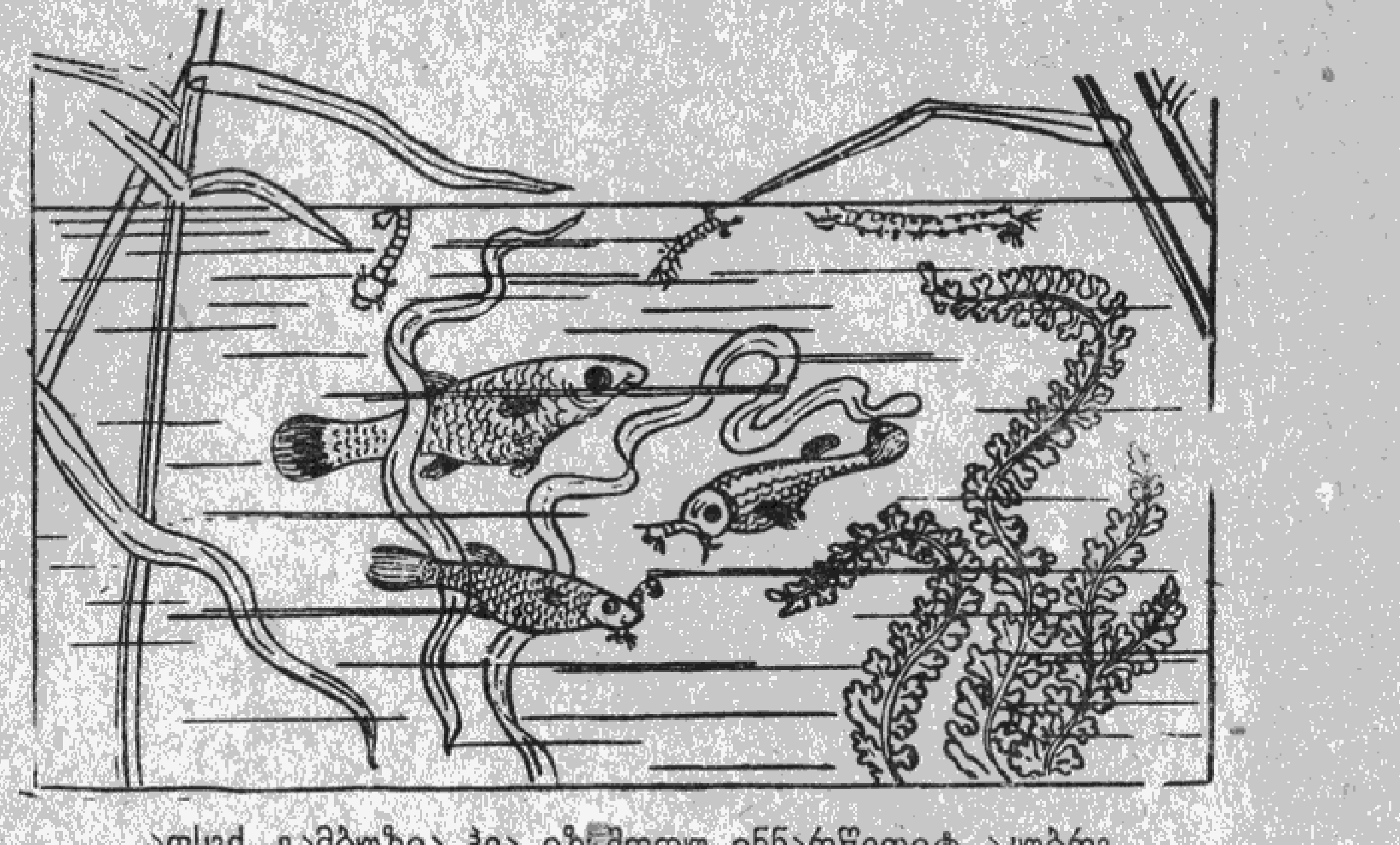

აფსცძ, გამბუზია ჰია იზცშთოუ ინნარწიოიტ აკუბრც ხუარშჭქუა (ლიჩინკი).

იათახცუპ აგამბუზია ააძართაჭჷც 20—30-ყა გამბუზია დუ თცგანც აძთაჩ ჭჷცცქუა რჭჷც რთაწარა...

აფსცძ, სარკდატი ბანკალჷეი, მა ვედრალჷეი ეითა-გაზარ ყალოიტ.

იაადცრუაზაროუპ აკუატაქუეი აყცზქუეი აგამბუზია იშჷალაციოუ, ურთ აძთაჩქუა რჭჷც აგამბუზია ციგდალა ინდცრწიოიტ, ნასგდც იზზცმდცრუა ახუჭქუა ართ აფსცძ-ქუა რკლოიტ; აგამბუზია, ართ ალაციაა ირციცხჲჩა-ლატიუპ.

10. ამწიცჷივა ზმოუ აკუბრქუა რაბაშრა.

დაარა უს დუუპ დცრვაგდცხ ამწიცჷივა ზმაქუოუ აკუბრქუა რაბაშრა; აშჷცქუს ავნუწყა ესქდცნაგდც იულ-შჷოიტ ურთ აკუბრქუა რნცრწიარაზც აუს უულარც.

აკუბრქუა აძცნ ირფშჷააუეიტ იაჰა იახდფხაროუ ათცფქუა: აკუაკდთაჭჷც, აშჷკაჶ აშთახდ, აკარუათ აწაყა, ავნც აწაყა უჰია, უბას აჩჷა ჯარაგდც. აკუბრქუა უბარც უთახცზარ ცქდა იბზიანც უეიმდაროუპ აბართ ათცფქუა

რჭვე, ჯარა იჟიბანე იყალოზარ იარა უაწიყდა ინშიერწიაროუპ. იჟიდერუაზაროუპ აძენ იშუ კუბრე ცეფხდაძა აფხენ აკუბრქუა რეხფხდაძარა მილლიონკ ალა იშჯეიწნატიუა; უბრი აყნეტი შიახდთოუ შიაშჯთაჭვე აძენ კუბრეკგდე ღეწემსროუპ.

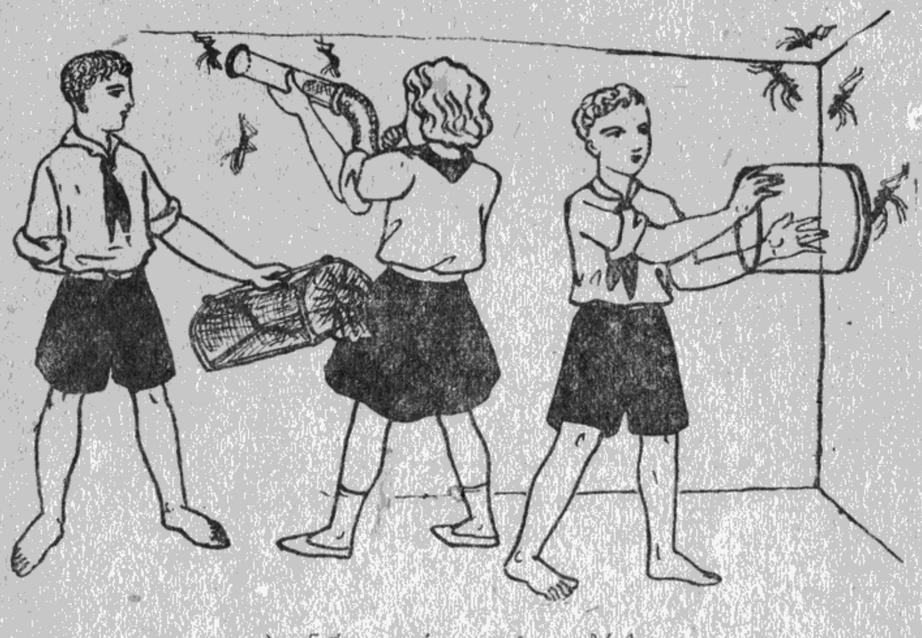

აპიონერცია ირკჯუეიტ აკუბრქუა.

11. აფხენ აკუბრძუა რაძუფაშა.

აფხენ აუპ აკუბრქუა ეიჰარაკ აუაა ამალიარია ანდდერხდუა. აბრი აამთაზ ეიჰა იუს დუნე იყოუპ ურთ რაბაშრა, რნერრწიარა აუსურა; ურთ ესქდენგდე ინერწიალატიუპ, ეიჰარაკ აკნქუა რჭვე; შებჟონ ესემშჯა კრეფანშთახდ იბზიანე იგუაშითალაროუპ შიზკნოუ აკნე აუადა, ათუან, ათძევარაქუა, აკუაკდთაქუა ზეგდე.

12. აფენჯრძუა აკათა რხარფარეი აკარუათ ხარფაძუეი უაკვ აკუბრე დაციერხდჩოიტ.

შიზეკნოუ აუადაქუა აკუბრქუა რციეხდჩარაზე აფენჯრქუა ამარლია, მა აიხატიე კათაქუა რეთატიუპ.

აკუბრქუა რუნეტი ჩჯაციეხდჩაგა იაშჯას იყოუ აკა-

რუათ ხარფოუპ (პოლოგ); უი ამარლია იალხნე იძახნე აუაკვ დანეციოუ აამთაზე იკარუათ იახადერფოიტზეგდე იშიემაზაროუპ აფხენ აკარუათ ხარფა.

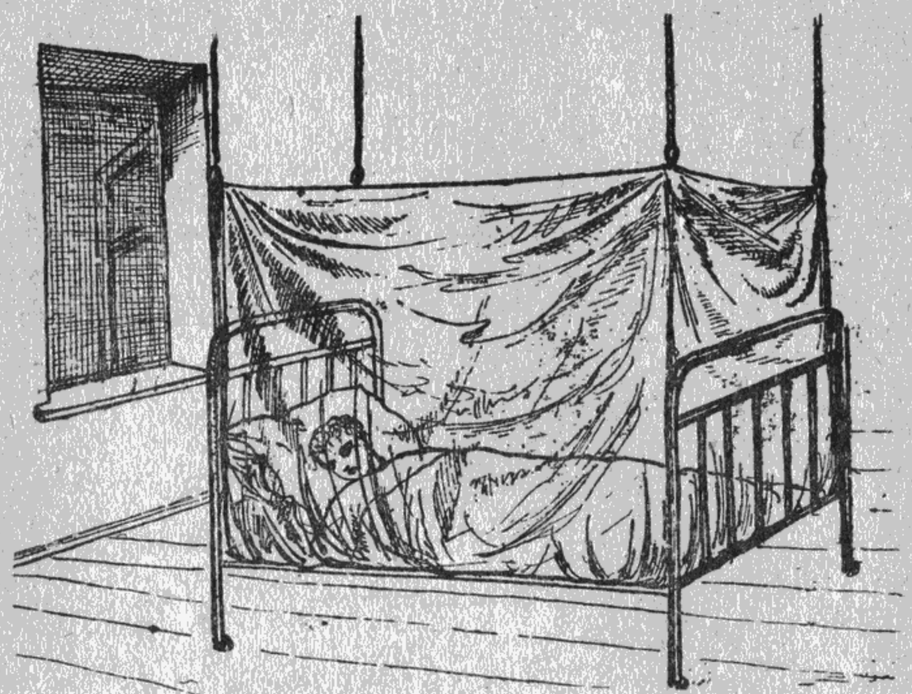

აჭკუნ დციოუპ აფხენ კასეშჯლა იხეოუ აკარუათ აჭვე.

13. აჩემაზაკვე იყაიწარანე იყოუ.

ამალიარიალა იჩმაზაკხაზ დარბანზაალაკდ ხემფადა ითახეუპ ახუშიტიორა იგუ ბზიახარც, ნასგდე აჭჯკე ზლოუ იშა აკუბრე ილნამხრაზე.

ეგდერთ რეიჰა ამალიარაზე ხუშიეს იფხდაძოუ ახდენოუპ. ახუშიტიორა ათახეუპ აჰაქდემ უბზიახჯეიტ ჰია უეიჰიაანძა.

14. ამალიარია აძუფარაზე აშჯკოლჭკუნცია როუპ ეიჰარაკ ზჩჯალაზერხურანე იყოუ.

შიარა იშიაჰახდაზარ აკუხაპ, ამალიარია აქუფარაზე ზეგდენჯარა აშჯკოლჭკუნცია შჯაზააფსო. აშჯკოლჭკუნცია რუსურა აბზოურალა იზკედატიხანე იყოუპ

არაიონქუა, ჰსოვეტ ჰიენთქარრაჭრ ეიფშთ იტალიეი ამერიკთეი რჭთგდე; ჰაზრეწახარეზეი ჰარა უბართ?

15. დარბანზაალაკდ აწავე იყაიწარანე იყოუზეი?

ზეგდე რაფხდაძა დასუ შიეჭნაშთთა (შიგუარაქუა) იბზიანე იგუაშითალაროუპ, ნასგდე აშთთა ნთეწ აძთაჩქუა რჭთე აკუბრე ხუარშთქუა აანახუო იყაშიემწაროუპ. იგუაშითალაროუპ აკუბრქუა აძენ აშთთეი აუადეი რჭთე იმტიარაცე. აფხენ აკუბრე შიუადა იჭნაშიმჭყლაროუპ.

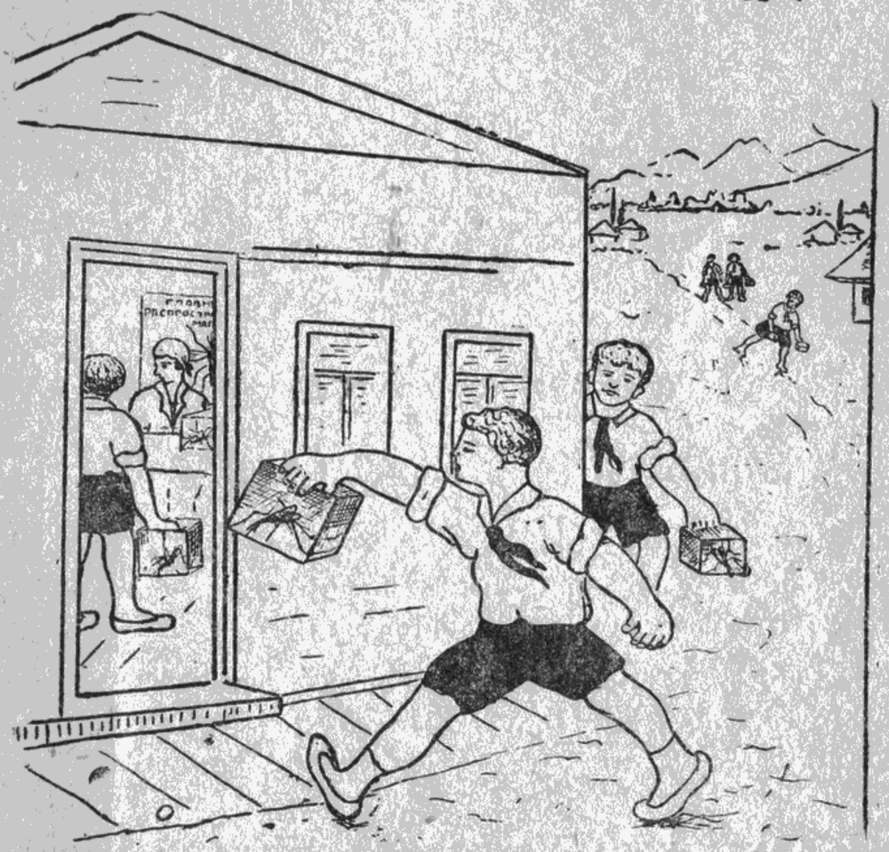

აპიონერცია ირგოიტ ირკეზ აკუბრქუა ამალიარიატი სტანციახდ.

აფსეძ ხუჭე, გამბუზია აძთაჩქუა რჭთე იშიერჭთიალაროუპ (ირთაშიწალაროუპ).

შიჯეზცია იდშიერდერ ამალიარია აქუფარაზე აგამბუზია ზაყა იხუართა დუნე იყოუ.

16. ამალიარია აქუფარაზე იყაშიწახდოუ, იყიუხდოუ ადერრა რეშითაროუპ შიერწაჯციეი ამალიარია სტანციეი.

იყაშიწალაკდ, აბრი-აბრი ჰია შიერწაჯცია ირაშიჰიალაროუპ, ეიჰა იშიზააიგუოუ ამალიარია სტანცია იადერუაზაროუპ, დასუ ზეგდე ამალიარია არძრაზე იყაშიწო. ასტანცია შიეცხრააპ შიენე აშთთაჭრ იათახეუ აუსქუა რზე, იარა უა იშიდერბაპ აკუბრქუეი ახუა-

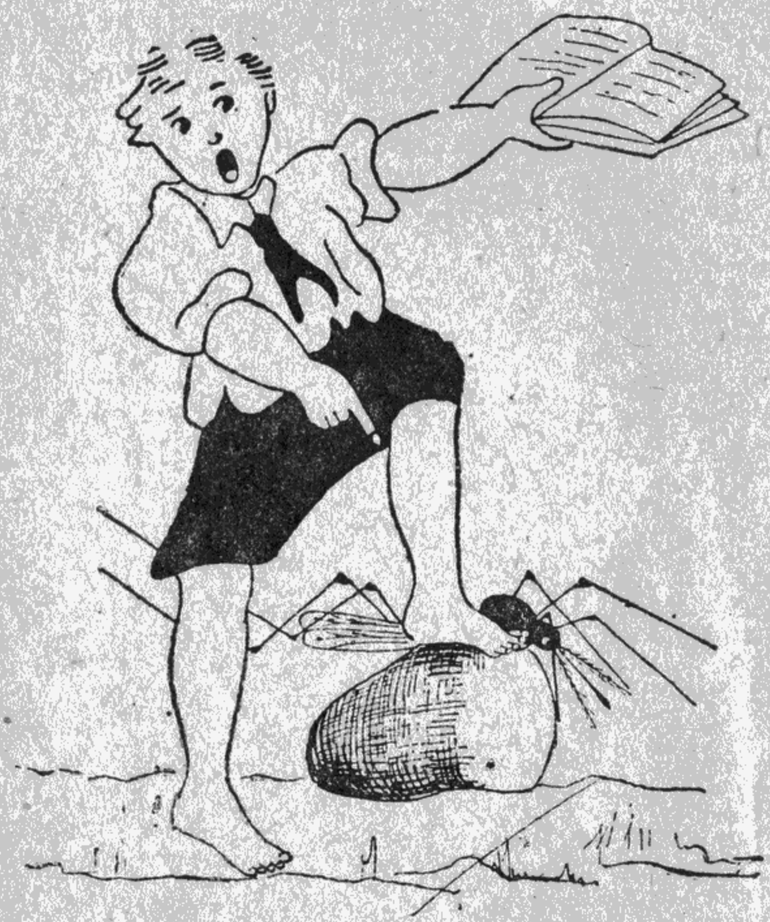

მჩეილაწარალა ჰარიააიპ ჰალაცია!

რშთქუეი იშთერკთუა, იშთეიზერგო. ეიზგოუ ამატერიალ (აკუბრქუეი ახუარშთქუეი) ამალიარია სტანციახდ ინაჟეგალაროუპ; ეიჰა იაზააფსაზ აპრემია ირთოიტ.

17. ჰარა ჰჳჷზცაა აბრი აუს აყნჷ.

აბას, აკჷრ იაფსოუ ახუჭქუა, აკუბრქუა შირაქუ-ფალაროუპ. აბრი აუს აჭჷ იცხჷრააციანჷ იშიჷმოუპ: აძთაჩქუა რჭჷ აკუბრჷ ხუარშჷ ნზჷრწიო აფსჷძხუჭჷ გამბუზია, აჰაირ აჭჷ აკუბრქუა ზფო, ინზჷრწიო ახუ-ლაფწჷს.

უბრი აყნჷტი შიარა, აბართ ჰარა ჰჳზცაა ბზია იჟიბალაროუპ, იშიხჲჩალაროუპ.

ჰამჩ ეილაწანჷ აკუბრჷ ჰაიააიპ, ინჰარწიაპ, ეგჲაციჷ-ნჰარხაპ ჰტიჷლა არი ახჲაა ბააფსჷ—ამალიარია.

188

თაკზჷფხჷქუუ არედაქტორ ა. არძჷნბა.
ატეხრედაქტორ ზ. თარკილ.
თაკზჷფხჷქუუ აკორრექტორ გ. პაპასქძჷრ-ფჰა.

აკჲჷფხჲრაზჷ ირჷთოუპ 20/II 1939 შ. აკჲჷფხჲ აარხარაზჷ ანაპჷ აწაჳუპ 26/III 1939 შ. აკჲ. აფ. 84x110 ს/მ, 1 კჲჷფ. ბლჲ. ჷყ. კჲჷფ. ბლჲ. აყნჷ 32640 დჷრ. აზაკაზ № 895. ატირაჟ 2000. აფლიტ № 204.

აფჰიჷნთშიყუთჷქჷრთა ატიპოგრაფია, აყუა, აულ. ლენინ იხჲძ ზხჷუ, №6.

ხუკლა-ფსადა.

Д-р П. С. Джапаридзе

Малярия наш враг